

Forslag til Finanslov for 2023

(Naalakkersuisoq for Finanser og Ligestilling)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser og Ligestilling)

2. behandling

Baggrund

Årets finanslovsforslag afspejler, at vores verden af flere årsager er blevet mere usikker. Trusler om eskalering af krigen i Ukraine, en accelererende klimakrise, efterdønninger af COVID-19 pandemien, inflation, stigende renter og sårbare forsyningskæder påvirker verdens og vores økonomi og medfører, at vi er nødt til at arbejde med et væsentligt højere niveau af usikkerhed, end vi har været vant til.

Internationalt er der klare forventninger til lavkonjunktur i det kommende år. De danske vismænd forventer i 2023 en negativ vækst på 0,2 %. Dette forventes at føre til en øget ledighed i Danmark med 23.000 personer. I Storbritannien forventer analytikere en negativ vækst på 1 % og ligeledes en mærkbart øget ledighed. Der er internationalt blandt økonomer og investorer en udbredt forventning om, at afmatningen vil blive langvarig og række ud over 2023. Også selv om der allerede har været adskillige rentestigninger designet til at bremse inflationen.

Økonomisk Råd forventer i sin seneste prognose fra september måned, at forbrugerpriserne her i landet vil være i størrelsesordenen 3-4 % højere ved udgangen af 2022 og 2-3 % højere ved udgangen af 2023. Dermed er situationen her i landet påvirket, men stadigvæk i mindre grad, end i de fleste andre dele af verden. Det skyldes flere forhold. Særligt har vi et meget prisstabilt boligmarked. Hertil kommer, at især de internationale prisstigninger på energi endnu ikke er slået så hårdt igennem her i landet. Det hænger sammen med, at den almindelige indenlands energiforsyning i høj grad stammer fra vandkraftproduktion, og vi ser dermed konkret hvordan den mangeårige indsats for at nedbringe samfundets afhængighed af importeret olie viser sig til gavn. Samtidig har KNI som bekendt indgået nogle gode prissikringsaftaler, som har skærmet os for prisstigningerne på olie og gas. Der skal indgås nye oliesikringsaftaler i løbet af 2023. Dette understreger vigtigheden af, at arbejdet med den grønne omstilling fortsætter og dermed vores afhængighed af olie.

På den positive side står det nu klart, at eksportpriserne for fisk og skaldyr har rettet sig hurtigere, end forudset, og det påvirker landskassens indtægter fra ressourceafgifter og skatter i positiv retning. Dette er meget glædeligt. For de øvrige skatteindtægter er billedet lidt mere blandet. De almindelige skatteindtægter fra A-skatter og selskabsskatter mv. samt indførselsafgifter udviser en ret stabil tendens. Til gengæld må forventningerne til indtægterne fra pensionsafkastbeskatningen;

den såkaldte PAL-Skat, nedskrives fra 70 mio. kr. til 25 mio. kr. i 2023 grundet de store kursfald på værdipapirmarkedet i 2022. Opgørelser viser således, at de globale aktier i årets første ni måneder er faldet med 21 procent, og de stigende renter har ført til de største kursfald på statsobligationer i 40 år.

Naalakkersuisut har præsenteret de nye indtægtsskøn for partierne, der forhandler finansloven og vil i forbindelse med 3. behandlingen af finansloven kunne fremlægge den endelige effekt på det samlede resultat.

Finans- og Skatteudvalgets betænkning

Naalakkersuisut takker Finans- og Skatteudvalget for sin betænkning til 2. behandlingen. Hermed er vi et vigtigt skridt videre i årets finanslovsproces.

I betænkningen redegør udvalget for finanslovsforslagets opbygning og de regler der skal følges når en bevilling gives. Udvalget lægger i betænkningen betydelig vægt på, at vi fastholder princippet om en samlet prioritering. Det vil konkret sige, at Inatsisartuts økonomiske prioritering så vidt muligt skal ske ved vedtagelsen af de årlige finanslove, og at prioriteringen ikke skal ændres afgørende af efterfølgende tillægsbevillinger. Naalakkersuisut kan kun erklære sin fulde enighed i dette synspunkt.

Udvalget udtrykker sin forståelse for, at Finanslovsforslaget, som det blev ved fremsat ved 1. behandlingen, opererer med et underskud i 2023. Men udvalget lægger samtidig op til, at vi fremadrettet styrer efter et overskudsmål med henblik på at undgå gældsætning. Naalakkersuisut er enig med udvalget i denne tilgang, som harmonerer godt med Budget- og Regnskabslovens krav om, at der skal budgetteres med overskud over den 4-årige finanslovsperiode. Naalakkersuisut ser selvfølgelig gerne en finanslov for 2023 med overskud i alle årene, men dette vil selvsagt afhænge af de igangværende politiske finanslovsforhandlinger.

I betænkningen kommenterer Finans- og Skatteudvalget en række af Naalakkersuisuts ændringsforslag til 2. behandlingen. Udvalget indstiller alle ændringsforslag til vedtagelse på nær to, hvor udvalget udsætter sin stillingtagen til 3. behandlingen. Det drejer sig konkret om et ændringsforslag om midler til styrkelse af IT-sikkerheden på baggrund af cyber-angrebet på selvstyret i foråret 2022, og et ændringsforslag, der har til formål at reservere midler til en ny børnetilskudslov fra medio 2023. Naalakkersuisut står naturligvis til rådighed med yderligere oplysninger om disse ændringsforslag, såfremt udvalget har ønske herom.

Budget- og regnskabsloven

Dette års finanslovsforhandlinger er de første der skal forholde sig til Budget- og Regnskabslovens krav om lofter for det offentlige forbrug. Fremover gælder der krav om en maksimal årlig realvækst på 1 % for det offentlige forbrug. I hele finanslovsperioden på 4 år må realvæksten maksimalt være på 2 %. Hensigten med dette er selvfølgelig at bremse den offentlige vækst. På den korte bane skal de nye regler hjælpe med at begrænse den indenlandske inflation. På den lange bane spiller reglerne

om udgiftsvækst en helt afgørende rolle i forhold til at modvirke samfundets alvorlige økonomiske holdbarhedsproblem. Jeg vil på Naalakkersuisuts vegne takke partierne for deres vilje til at følge disse nye regler, der er skabt for at fremtidssikre vores økonomi.

Ændringsforslag til 2. behandlingen

Ændringsforslagene til 2. behandlingen er mest af teknisk karakter. Naalakkersuisut har fremsat 61 ændringsforslag til bevillinger og 13 ændringsforslag til tekstanmærkninger. Ændringsforslagene medfører en forbedring af det budgetterede DA-resultat for 2023 på 27,6 mio. kr. og en forværring på ca. 8 mio. kr. for den samlede finanslovsperiode 2023-2026. Der er overskud på finansloven efter 2. behandlingen på 8 mio. kr. over hele perioden.

Forventede ændringsforslag til 3. behandlingen

Til 3. behandlingen kan der særligt forventes fremsat ændringsforslag som følge af nye skøn for skatter og afgifter samt som følge af finanslovsforhandlingerne med partierne. Det er herudover Naalakkersuisut klare forhåbning, at der indgås en aftale med kommunerne om bloktilskuddet for 2023 inden 3. behandlingen. Der er en god dialog, og der er enighed om langt det meste.

Afslutning

De politiske forhandlinger om finansloven for 2023 er fortsat i gang. Det er Naalakkersuisuts forhåbning, at der bliver en bred opbakning bag næste års finanslov. Samfundet har behov for en ansvarlig finanslov, som giver os et robust fundament i en usikker tid samtidigt med, at der er nye tiltag der skaber udvikling. Det kræver politisk vilje til at prioritere, da der ikke er, og ikke bliver, råd til at finansiere alle de gode ønsker der er fremkommet. En finanslov vil altid være et kompromis mellem fagområder og mellem partier. Men kompromisser er netop udtryk for samarbejde og kan derfor være stærke og fornuftige.

Med disse ord ser jeg frem til en positiv og konstruktiv finanslovsdebat.